

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Sammen kan vi redde verden

Fra verdensmål til hverdagsmål

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Kolding Kommune
Klima og Bæredygtighed

Udarbejdet august 2019. Klima og Bæredygtighed, Kolding Kommune
Tekster under verdensmål er inspireret af: Bæredygtig global udvikling – FN's 17 verdensmål i et dansk perspektiv, Steen Hildebrandt (2016) og 2030 Now – 17 mål, 9 mia. mennesker, 1 fremtid, Life Publishing/Susanne Sayers (2019)

Indhold

Forord 5

Mål 1: Afskaf fattigdom 6

Mål 2: Stop sult 8

Mål 3: Sundhed og trivsel 10

Mål 4: Kvalitetsuddannelse 12

Mål 5: Ligestilling mellem kønnene 14

Mål 6: Rent vand og sanitet 16

Mål 7: Bæredygtig energi 18

Mål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst 20

Mål 9: Industri, Innovation og Infrastruktur 22

Mål 10: Mindre ulighed 24

Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund 26

Mål 12: Ansvarligt forbrug og produktion 28

Mål 13: Klimaindsats 30

Mål 14: Livet i havet 32

Mål 15: Livet på land 34

Mål 16: Fred, Retfærdighed og Stærke Institutioner 36

Mål 17: Partnerskaber for handling 38

Kolding Kommune
Klima og Bæredygtighed

Verdensmål – hvad kommer de os ved?

Tilbage i 2015 vedtog verdens stats- og regeringsledere på et FN-topmøde 17 mål for en mere økonomisk, social og miljømæssig bæredygtig verden. Formålet er, at vi alle skal kunne leve et godt liv nu og samtidig sikre, at de næste generationer også kan få opfyldt deres behov på bedste vis.

Det lyder jo som en fornuftig målsætning, men hvad kommer verdensmål egentlig os ved her i Kolding? Hvad kommer verdensmålene i det hele taget kommunerne ved?

Umiddelbart har kommunerne i Danmark ingen forpligtelser til at arbejde for at opnå verdensmålene - ud over selvfølgelig de krav, der fastlægges i dansk lovgivning.

Alligevel er der ingen tvivl om, at kommunerne kan spille en vigtig og afgørende rolle i arbejdet med at omsætte de fine ord til konkrete løsninger og indsatser – hvis vi vil. Og det vil vi i Kolding.

Først og fremmest fordi det giver så utrolig god mening på alle niveauer.

Dels mærker vi flere af de udfordringer, som FN peger på og vi bidrager med løsninger.

Fx klimasikrer vi kommunen for at forhindre oversvømmede kloaksystemer. Vi har en ambitiøs affaldsplan, der skal sikre mere genanvendelse for at undgå at tære på klodens ressourcer og skåne miljøet. Vi udlægger områder til 'Vild Med Vilje' og passer godt på vores områder med høj naturkvalitet for at fremme biodiversiteten. For bare at nævne et par eksempler.

Dels vil vi i Kolding Kommune bruge verdensmålene med cirkulær økonomi i spidsen som en bæredygtig vækstmotor, der skal komme os alle til gavn.

I det grundlag, som vi fastsatte i 2018 efter sidste kommunalvalg, er verdensmålene basis for byrådets arbejde og dermed forholder vi os også altid til verdensmålene uanset hvilke kommunale serviceydelser vi taler om – børnepasning, uddannelse, omsorg og pleje, byudvikling, miljø, etc.

Men vi kan trods alt ikke løfte verdensmålene helt alene. Vi er nødt til at have alle med og gøre bæredygtig udvikling til en naturlig del af vores hverdag.

Derfor udgiver vi dette hæfte, hvor vi fortæller om, hvilke verdensmåls-indsatser der er i kommunen og ikke mindst inspirerer til, hvad du selv kan gøre for at bidrage til at gøre din hverdag mere bæredygtig.

Vi kan nemlig ikke bare overlade det til 'de andre' at redde verden. Vi er nødt til at starte med os selv under mantraet 'ingen kan gøre alt, men alle kan gøre noget – og sammen kan vi redde verden.' FN's 17 verdensmål kommer med andre ord os alle ved.

God læsning og god fornøjelse med at være en vigtig brik i en mere bæredygtig verden.

JØRN PEDERSEN
BORGMESTER

Verdensmål 1

Vi skal afskaffe alle former for fattigdom i verden.
Ekstremt fattigdom er hovedsageligt noget, der findes i lande med økonomiske udfordringer, og er ikke noget, vi oplever her i Danmark. Men mange er relativt fattige i deres egne samfund, fordi de på den ene eller den anden måde har mindre end gennemsnittet og derfor ikke har ressourcerne til at deltage i samfundet på lige fod med andre. Mål 1 handler derfor om at afskaffe alle former for fattigdom i verden, så alle kan føle sig som en del af fællesskabet. Det handler om at give social beskyttelse til vores socialt udsatte og give dem nogle muligheder for at komme på fode igen.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Overmarksgården

Forsorgshjemmet Overmarksgården er et midlertidigt tilbud om bolig og støtte til borgere, som er socialt udsatte, hjemløse og ofte med misbrugsproblemer. Sammen med borgeren udarbejdes en plan, hvor målet hurtigst muligt er at få skaffet en bolig, så en stabil hverdag kan stables på benene.

Folkekøkkenet

Bænkevarmere Folkekøkkenet er et omsorgstilbud rettet mod byens socialt truede borgere for eksempel udstødte, ensomme, langvarig kontanthjælpsmodtagere, førtidspensionister og hjemløse med misbrug. Formålet er, at hjælpe den enkelte til at få et bedre liv, og give hjælp ud fra den enkeltes egne ønsker og behov. I Folkekøkkenet kan den enkelte indtage et billigt og ernæringsrigtigt måltid mad.

Regnbuen

Værestedet Regnbuen er et uvisiteret og anonymt tilbud til borgere over 18 år med et mangeårigt aktivt stofmisbrug. Regnbuen tilbyder socialt samvær, aktiviteter, omsorg og muligheden for at møde andre ligestillede, som kan bidrage til at give indhold i hverdagen, give nye perspektiver på livet eller kan bidrage til en eventuel tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Regnbuen får bl.a. mad fra Fødevarebanken, og gør en dyd ud af at kunne tilbyde et godt, nærende måltid mad til de billigste penge, samtidig med at de forsøger at bekæmpe og reducere spild af mad.

Hvad kan du selv gøre

- Doner til genbrugsbutikker, så folk med færre midler har mulighed for at få samme levestandard
- Køb fairtrade produkter, som sikrer en god aflønning til de lokale arbejdstagere
- Støt din lokale 'hus forbi' sælger, da overskuddet går direkte til de hjemløse
- Køb en julegave til et ukendt barn, og aflever den i julemandens hus i Kolding i december
- Støt velgørenhedsorganisationer som arbejder med at bekæmpe fattigdom rundt omkring i verden
- Bryd tabuet om fattigdom, og tal med dine børn, venner og familie om det, så udfordringen bliver taget seriøst i fremtiden
- Få et sponsorbarn i et 3. verdensland

– Be the change

Verdensmål 2

Vi skal stoppe sult, opnå fødevaresikkerhed og forbedret ernæring samt fremme bæredygtigt landbrug.

I mange år har det vigtigste mål i verden været at udrydde sult. Selvom vi er nået rigtig langt med dette mål på grund af bl.a. teknologiske fremskridt i landbruget, så er problemet langt fra løst endnu. Omkring 800 mio. mennesker får ikke tilstrækkelig ernæring, samtidig med at der i de udviklede lande dør flere mennesker af fedme end af hungersnød på verdensplan, og eksperter siger at hver anden lider af fejlernæring. I dag er problemet derfor ikke længere mangel på mad, men fordelingen af den som er ulige.

Alligevel oplever vi i Danmark og i andre privilegerede lande, at store mængder fødevarer bliver smidt ud. Faktisk mener Miljø- og Fødevareministeriet at der årligt bliver smidt 715.000 tons mad ud.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Lokale madhjælpsorganisationer i Kolding

I Kolding har vi forskellige frivillige organisationer, som både bekæmper madspild og samtidig hjælper udsatte borgere her i Kolding med at få et sundt og solidt måltid mad. Se f.eks. Kolding Madhjælp, Fødevarebanken, Re:Food Lab og Madposen.

Økologiske offentlige kantiner

I Kolding Kommune arbejder alle kantinerne med økologi og derfor har de minimum det økologiske spisemærke i bronze.
Her er der bl.a. fokus på at reducere madspildet, hvor man f.eks. anvender hele guleroden eller kålen på nye måder i nye retter.

Hvad kan du selv gøre

Mindsk madspild

- Brug appen ”Too good to go”, hvor du kan købe overskudsmad fra forretninger og restauranter, og på den måde være med til at bekæmpe madspild, samtidig med at det er godt for pengepungen
- Undgå madspild ved at få styr på dine rester og planlægge hvordan de kan bruges dagen efter
- Sæt dig ind i madens rigtige holdbarhed. ”Bedst før”-datoen betyder ikke, at maden er dårlig bagefter. Meget kan bruges efter sidste salgsdato
- Bliv frivillig i lokale ’suppekøkkener’ (f.eks. Folkekøkkenet her i Kolding)

Bæredygtig fødevareproduktion

- Begiv dig i kast med at gro dine egne planter og krydderurter. Det er både hyggeligt, sundt og mere klimavenligt
- Du kan gendyrke dine grøntsagsrester, så de bliver til nye grøntsager. Prøv ting som kål, selleri, avocado og løg
- Køb lokalt og økologisk – Det er mere bæredygtigt at støtte dansk produktion af fødevarer frem for at importere produkter fra udlandet, samt at økologi er med til at fremme bl.a. biodiversiteten
- Skær ned på kødet – hvis du allerede har en kødfri dag, så prøv at få en mere

– Be the change

Verdensmål 3

Vi skal sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper.
På verdensplan er vi kommet rigtig langt, når det kommer til sundhed. Den gennemsnitlige levealder er steget, færre og færre mødre dør under graviditeten og flere børn overlever de første af deres leveår. Alt imens det fremad i forhold til behandlingen af vores fysiske sygdomme, så stiger antallet af mennesker med mentale problemer. Ifølge Sundhedsstyrelsen så er danskernes sundhed og trivsel blevet dårligere, og flere unge direkte mistrives. Faktisk vil hver femte dansker på et eller andet tidspunkt få en depression, og omkring 1200 mennesker begår hvert år selvmord.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Terapihaven

Bag Amfiscenen tæt ved Geografisk Have ligger Terapihaven Møllebæk, som sætter rammen for tilbud til mennesker med stress og stressrelaterede lidelser. Natur og grønne områder har en positiv effekt på vores helbred og vores humør, og det skal terapihaven understøtte.

Bevæg dig for livet

Kolding Kommune er med i et partnerskab, der hedder Bevæg dig for livet. Kolding er udpeget til at være visionskommune for Bevæg dig for livet, hvor målet henover de næste fem år er at få 6500 inaktive borgere til at blive aktive. Der sker nemlig noget, når vi bevæger os. Humøret stiger.

Stressen falder. Vi får mere overskud. Både til os selv og dem omkring os. Bevæg dig for livet giver dig inspiration til, hvordan du kan få mere bevægelse ind i din hverdag.

Troldhedestien

Projekt "Troldhedestien – Mødesteder og oplevelser for alle" er et godt eksempel på hvordan vi i Kolding Kommune arbejder for at skabe lige adgang til naturen for alle borgergrupper. Naturstien skal være et attraktivt tilbud til alle borgere – også mennesker med fysiske og psykiske udfordringer. Visionen med projektet er, at styrke social inklusion, sociale relationer og selvværd for mennesker i området langs Troldhedestien. Håbet er, at mødet i det fri vil skabe nye fællesskaber mellem borgere med vidt forskellige forudsætninger.

Hvad kan du selv gøre

Trivsel

- Tag en walk'n'talk med din kollega fremfor at sidde i et mødelokale
- Pas på din mentale sundhed ved at passe godt på dig selv, ikke stresse og brug tid sammen med din venner og familie
- Bidrag altid til den gode stemning, så du sørger for god trivsel og humør hos menneskene omkring dig
- Gå en tur i naturen
- Hold ferie, når du holder ferie. Lad dig ikke friste af at tjekke mails eller svare på telefonopkald
- Sørg for at have en god ven, kollega, kæreste, mand eller kone, som du altid kan tale med, hvis der opstår pressede situationer eller ting der går dig på i hverdagen
- Bliv besøgsven, voksenven eller støtteperson for socialt udsatte børn, ældre og familier

Fysisk sundhed

- Lav en grøn madplan, hvor der er fokus på sund mad, som din krop har brug for
- Organiser et motionsløb eller en fysisk aktivitet for din arbejdsplads, skole eller villakvarter
- Vi er privilegeret i Danmark ved at have gratis lægehjælp – så det skal du udnytte, og gå til lægen, hvis du har mistanke om noget forkert

– Be the change

Verdensmål 4

Vi skal sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring.

I Danmark har alle lige adgang til en kvalitetsuddannelse og vi har også gode muligheder for livslang læring, hvis vi selv ønsker det. Men hvad er egentligt vigtigt at lære i skolen? Selvfølgelig skal vi lære ting som historie, matematik, geografi mv. Men også bæredygtig udvikling, menneskerettigheder og klimaforandringer kunne spille en større rolle i vores nuværende uddannelsessystem. Verden er nemlig under pres, og hvis vi skal i mål med de 17 verdensmål inden 2030, så er det nødvendigt at den nye generation er godt klædt på til at takle fremtidens udfordringer.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

FN's 17 verdensmål i folkeskolerne i Kolding

Kolding Kommunes Pædagogisk Center arbejder målrettet med at synliggøre og implementere FN's 17 Verdensmål i kommunens institutioner og skoler, både til børn og voksne. I uge 46 er der hvert år "Verdensuge" rundt om på folkeskolerne. En uge hvor der opfordres til at slippe skemaet og arbejde fokuseret med FN's 17 Verdensmål - en uge der emmer af bæredygtighed og engagerede børn og voksne, og en uge hvor kreativiteten rundt om på skolerne afspejler sig direkte i Verdensmålene. Gennem skoleåret arbejder folkeskolerne med masser af projekter, hvor Verdensmålene ofte danner en paraply over emne og indhold.
Folkeskolerne i Kolding arbejder individuelt med bæredygtighed og Verdensmålene på hver deres facon – via Pædagogisk Center samles erfaringer og succeser for at spredes ud i det fælles skolevæsen efterfølgende.
Det er et vigtigt og fælles ansvar at understøtte elevernes kendskab til og arbejde med bæredygtighed og Verdensmålene i folkeskolerne – de er "generation Verdensborger", det vil være dem, der kommer til at holde hånden om vores planet i fremtiden.

Biblioteker i Kolding

En vigtig del i vores lige adgang til viden og information er vores offentlige biblioteker. Ud over fire biblioteker i Kolding, Vamdrup, Lunderskov og Christiansfeld, så har Koldingbibliotekerne et samarbejde med lokale dagligvarebutikker og et idrætscenter i fem lokalområder. Her er der blevet opstillet en biblioteksautomat, så borgerne kan afhente og aflevere biblioteksbøger i sammenhæng med andre daglige gøremål.

Hvad kan du selv gøre

- Man bliver aldrig for gammel til at lære – og især i ferietiden er der god tid til fordybning og læsning. Sæt dig derfor mere ind i bæredygtighed og klimaets tilstand, så du kan få endnu mere inspiration til en bæredygtig livsstil
- Den gennemsnitlige dansker ser TV hver dag. Vælg derfor nogle film eller TV-serier, som også er lærerige og oplysende
- Doner dine gamle bøger til genbrugsbutikker eller til venner, så de også kan få glæde af den viden, der står i bøgerne
- Hvis du har overskud i din hverdag, så del dine kompetencer og viden med folk, der har brug for det – f.eks. en sprog- eller lektiecafe
- Støt organisationer der arbejder for at uddanne mennesker i dele af verden, hvor de ikke har samme muligheder, som vi har
- Italesæt hvor privilegerede vi er i Danmark med vores mulighed for at få en gratis uddannelse
- Grib muligheden når du er på ferie eller på udflugter for at lære noget nyt om kulturen eller det sted hvor du er

– Be the change

Verdensmål 5

Vi skal opnå ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders og pigers rettigheder og muligheder. Ligestilling med kvinder og mænd er en samfundsmæssig udfordring, som har fundet sted i mange år, og som fortsat ikke er løst. Piger og kvinder verden over udsættes oftere for diskrimination, chikane, lavere løn og seksuelle overgreb end mænd. Samtidig så går færre mænd til lægen, på trods af at flere mænd dør af kræft, diabetes og hjertekarsygdomme end kvinder. Vi skal derfor sikre at både mænd og kvinders livserfaring og bidrag til samfundet værdsættes på lige fod, og at vi indretter vores samfund til at tilgodese begge køn.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Naturkræfter

Kolding Kommunes Sundhedscenter tilbyder et gratis frilufts- og træningstilbud til mænd, der har eller har haft kræft. Tilbuddet foregår udendørs i skovene omkring Kolding, hvor mændene har mulighed for at mødes med andre mænd. Mænd, der er eller har været ramt af kræft, har brug for træning og snak, men ikke nødvendigvis gennem de traditionelle tilbud. Det viser erfaringer fra Sundhedscentret.

Soroptimisterne, en frivillig forening i Kolding

Soroptimist International er et verdensomspændende stærkt netværk af aktive kvinder med 1400 medlemmer i Danmark, der arbejder for kvinders og pigers liv og rettigheder både i Danmark og internationalt. I 2018 var foreningen med til Kolding Kommunes kulturnat, hvor de satte spot og fokus på ligestilling mellem kønnene.
Foreningen har igennem flere år doneret beløb til Reden International i Danmark primært til trafficking.
Sløjfesalg til fordel for trafficking deltager foreningen også i.

Kvindernes Eg

Foran Koldinghus står der et smukt egetræ, som kaldes "Kvindernes eg". Træet blev plantet i 1915, da en grundlovsændring gav kvinderne ret til både at stemme og at blive valgt ind i rigsdagen. Hvert år d. 15. juni fejres dagen foran egen.

Hvad kan du selv gøre

- Vær en god rollemodel for dine børn, og vis dem hvordan ligestilling praktiseres derhjemme
- Udfordr altid holdninger og stereotyper, der underminerer det andet køn
- Støt organisationer der arbejder for kvinders rettigheder rundt omkring i verden
- Få din fagforening til at kæmpe for lige løn mellem mænd og kvinder
- Gør det acceptabelt at snakke om og oplyse sin løn. Arbejd evt. for at gøre lønoplysninger offentligt tilgængelige ligesom i Norge
- Hvis du er mand, så gå til lægen oftere, hvis du oplever symptomer på nogle sundhedsproblemer

– Be the change

Verdensmål 6

Vi skal sikre adgang til og bæredygtig forvaltning af vand og sanitet for alle.
Vand er verdens vigtigste ressource. Et menneske kan nemlig overleve uden mad i flere uger – men uden vand vil de fleste dø efter mindre end en uge. Vi skal således værne om det vand vi har ved bl.a. at passe på vores grundvand. Her i Danmark har vi allerede oplevet at nogle af vores drikkevandsboringer er blevet lukket pga. fund af giftige stoffer. Det er derfor ikke uden betydning hvad vi sprøjter med og hvad vi bruger på jordoverfladen, da det trækker ned igennem jorden til vores grundvand. Uden tilstrækkeligt rent vand at drikke og ordentlig adgang til sanitet, så er der langt større risikoer for smitsomme sygdomme i et samfund. Vi skal derfor også værdsætte og værne om de gode sanitetsforhold, vi har i Danmark – og som her i Kolding varetages af BlueKolding.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Giftfri ukrudtsbekæmpelse

Kolding Kommune har indkøbt en ny maskine til ukrudtsbekæmpelse, som fremfor pesticider bruger kogende vand. Det er planen, at drikkevand som ressource på sigt ikke belastes yderligere, da der arbejdes på at maskinen kan benytte tagvand, som er opsamlet i tanke, samt renset spildevand til bekæmpelsen. Derudover skåner vi også vores grundvand ved at der ikke trænger pesticider ned igennem jorden.

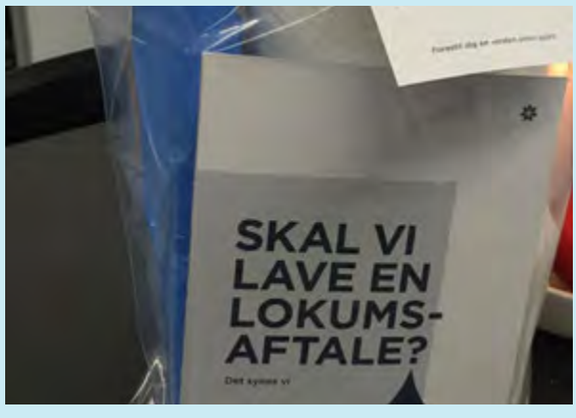
EWII's Evighedsskov

Det danske grundvand er under pres og der er behov for at vi gør en aktiv indsats, så der også er rent vand til fremtidige generationer. Det er baggrunden for, at EWII har etableret en fredskov ved Trudsbro Vandværk i Kolding, hvor TREFOR Vand indvinder grundvand til drikkevand. Skoven skal give unikke oplevelser i fremtiden for børn, unge, familier og ældre. Den skal give udfordringer i terrænet og rum til traveture og madpakker i skovkanten. Men mest af alt skal den sikre rent drikkevand i fremtiden.

Lokumsaftale med BlueKolding

BlueKolding laver lokumsaftaler med borgerne i Kolding. Vi har nemlig en fælles opgave og et fælles ansvar for, at kloakken fungerer og ikke stopper til. Aftalen handler om at sørge for, at der ikke kommer noget i toilettet, som du ikke har spist eller drukket først. Og så selvfølgelig toiletpapir.

Hvad kan du selv gøre

- Køb økologiske fødevarer – så ved du at der ikke er anvendt pesticider
- Spar på vandet der hvor det er muligt – vær f.eks. opmærksom på dryppende vandhaner og lange bade. Lav opsamling af regnvand til havevanding mm.
- Brug altid en vaskehal til at få vasket din bil, hvis du bor i et separatkloakeret område, ellers ryger sæbevandet direkte ud i vandløb og herfra videre ud i fjorden og ud i havet. Vaskevandet er forurenet med sæberester og andre tungmetaller fra bilen, som forurener og er skadelige for vandmiljøet og de organismer og dyr der lever der
- Skyl ikke fedt og olie ud i vasken efter madlavning. Lad det køle af og smid det så ud i skraldespanden
- Drik vand fra hanen fremfor vand på flaske
- Køb genbrugstøj. Bare ét enkelt par jeans kræver 10.000 liter vand, mens en t-shirt kræver 1.400 liter vand
- Skær ned på dit kødforbrug. Der går ca. 15.000 liter vand til et kilo oksekød, ca. 5000 liter til et kilo svine kød og ca. 4000 liter til et kilo kylling. Mens det meste frugt og grønt ligger under 1000 liter pr. kilo
- Brug ikke sprøjtemidler i din have og på belægninger
- Opbevar dine kemikalier sikkert og korrekt

– Be the change

Verdensmål 7

Vi skal sikre, at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris.
Internt i Danmark er der ikke problemer med adgang til økonomisk overkommelig, moderne og pålidelig energi, men der er behov for at omstille energisystemet til vedvarende energi.
Den nye regerings mål er en reducering af drivhusgasudledningen i 2030 med 70 procent i sammenligning med 1990. Dette skal sikre, at Danmark lever op til Paris-aftalens temperaturmål.
I den forbindelse er der behov for indsatser indenfor transportsektoren, energiproduktion og energieffektivisering i virksomheder og i vores boliger.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Kæmpe jordvarmeanlæg i Vester Nebel

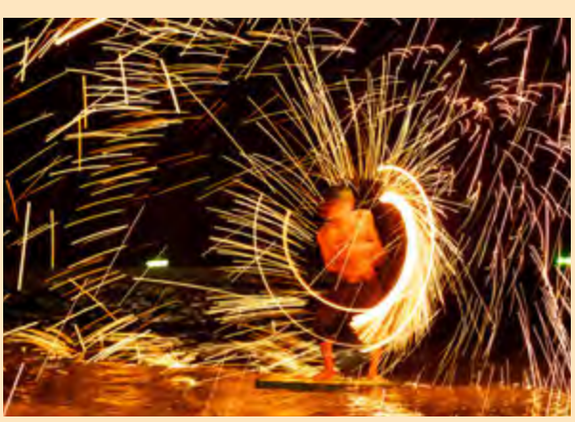
I Vester Nebel er der blevet etableret et af de første kollektive varmesystemer i Danmark, hvor varmen kommer fra et kollektivt varmepumpeanlæg, som kan forsyne op til 70 boliger med miljøvenlig varme. Dermed bliver varmeforsyningen i den nye udstykning helt i tråd med en bæredygtig udvikling, både grøn, prisbillig og fremtidssikker.

Fjernvarmen i Kolding er miljøvenlig!
Hvis du i forvejen har fjernvarme, er du allerede langt i den grønne omstilling. Fjernvarmen i Kolding består af affaldsvarme, overskudsvarme og varme fra Skærbækværket. I 2018 blev Skærbækværket ombygget til at levere varme på biomasse i stedet for naturgas, hvilket sænkede fjernvarmens CO_2-udledning med 83%. Biomasse til varme er især spildtræ fra papir- og tømmerindustri, som ikke har anden nytte, og der er strenge krav til at sikre en bæredygtig skovdrift.

Kolding er en del af Energialliancen

Energialliancen består af de omkringliggende kommuner, Vejle, Fredericia, Middelfart, Vejen, Billund og Kolding. Kommunerne har sammen udviklet og igangsat en række forskellige projekter og initiativer. Herunder borgerarrangementer som – "skrot dit oliefyr" og arrangementer med politikker, hvor de ser og debattere forskellige energispørgsmål f.eks. biogasanlæg.

Energiagenter og ræven Snif

Kolding Kommunes afdeling for Kommunale Ejendomme har udviklet et kampagnemateriale, som hjælper daginstitutionerne med at forholde sig til deres energiforbrug. Energibesparelser i børnehøjde er blandt andet en pixibog lavet til børn i alderen 3-5 år og her møder man ræven Snif som er energiagent. Snif opdager energispild rundt omkring i daginstitutionerne. Børnene "uddannes" til at huske at lukke og slukke og give gode råd til deres forældre og bliver til sidst "energiagenter".

Hvad kan du selv gøre

Dine transportvaner

- Hop op på cyklen og drop bilen på de korte ture
- Slap af til og fra arbejde – tag toget eller bussen
- Undgå flyrejser og hold ferie her hjemme i skønne Danmark
- El-biler har i dag en rækkevidde på 300-600 km. De fleste dansker kører under 70 km dagligt, så overvej om om en el-bil skal være din næste bil

Bruger du grøn energi?

- Køb grøn energi via dit elselskab
- Udskift dit oliefyr eller naturgasfyr med grønne alternativer f.eks. en varmepumpe.

Nedsæt dit energiforbrug

- Energirenover din bolig. Boligens salgsværdi stiger også betydeligt med et godt energimærke.
- Bliv mere bevidst om dit elforbrug og tjek dit hjem for elsyndere – de fleste energiselskaber kan lave en opgørelse, hvor du kan følge dit forbrug time for time.
- Sluk helt for el apparater efter brug fremfor at have dem på standby.
- Når du koger vand i en gryde, så sørg for at bruge låget, da meget energi ellers vil gå tabt
- Tør dit tøj udenfor fremfor at bruge tørretumbleren

– Be the change

Verdensmål 8

Vi skal fremme vedvarende, inkluderende og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle.
På verdensplan er arbejdsløsheden steget i løbet af de seneste par år, og i takt med at vi bliver flere og flere mennesker på kloden, så vil der i fremtiden være en efterspørgsel på omkring 470 millioner jobs inden 2030. Hvordan kan vi sikre denne økonomiske vækst, og samtidig sikre at vi ikke gør skade på miljøet og vores ressourcer?
I Kolding Kommune arbejder vi aktivt og ambitiøst med både Cirkulær Økonomi og Socialøkonomi, som begge sikrer, at vi får skabt anstændige jobs til vores borgere, men på en ansvarlig og bæredygtig måde.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Kolding Kommunes Jobcenter

For at skabe de bedste rammer for de ledige borgere, forsøger man i Jobcenter Kolding at rykke ved den klassiske opfattelse af hvordan et jobcenter skal være. Her mødes borgeren nemlig i hyggelige omgivelser med sin sagsbehandler, hvor der bl.a. er en kaffebar, som giver et bedre møde og en bedre oplevelse, hvilket bare er et tiltag ud af mange for at lave en ny tilgang til ledige borgere i kommunen.

Kolding Kommune er Årets socialøkonomiske kommune

Både i 2015 og i 2019 har Kolding Kommune modtaget prisen som ”Årets socialøkonomiske kommune”. Prisen gives til kommuner, som har socialøkonomi højt på dagsordenen og skaber gode resultater. I Kolding Kommune har vi en ambitiøs socialøkonomisk politik, hvilket gør at vi skaber økonomisk vækst og anstændige jobs, der også giver værdi for mennesker, virksomheder og samfundet.
Udover verdensmål 8 understøtter den socialøkonomiske indsats også verdensmålene 10, 12 og 17 omkring mindre ulighed, ansvarligt forbrug og bæredygtig produktion samt partnerskab for handlinger. Fotoet er fra åbning af den

socialøkonomiske pop-up butik Vielgut Studio, et partnerskab mellem flere socialøkonomiske virksomheder, Designskolen Kolding samt Kolding Kommune.

Grønne og ansvarlige indkøb

Kolding Kommune har valgt at sætte fokus på miljøet, når der indgås indkøbsaftaler. Kolding Kommunes måde at strukturere de grønne indkøb har gennem årene dannet skole for utallige offentlige myndigheder verden over. Kommunens ekspertise er blevet anvendt i en lang række sammenhænge, såsom indlæg på konferencer og deltagelse i internationale og nationale projekter, som formand for danske og europæiske indkøbsnetværk mv. I 2009 blev Kolding Kommune officielt anerkendt for det ambitiøse arbejde med grønne indkøb, da Kolding Kommune af Miljøministeriet blev udpeget som én af de fem grønneste indkøbere i Danmark.

Hvad kan du selv gøre

- Sæt krav til de produkter du køber, så de både lever op til miljømæssige og sociale standarder for bæredygtighed (f.eks. fairtrade)
- Vis din arbejdsplads frem – tag dit barn med på arbejde, så den nye generation kan få et indblik i et sundt arbejdsmiljø
- Hjælp din arbejdsløse ven med at finde et arbejde, f.eks. ved at læse ansøgninger igennem eller ved at bruge dit netværk
- Vær nysgerrig på ferier og udlandsture på hvordan deres arbejdsmarked fungerer – og støt kun virksomheder og restauranter, som sørger for anstændige jobs til deres arbejdere
- Vær med til at opretholde sikkerhed og procedurer på din arbejdsplads, så der ikke sker ulykker
- Støt socialøkonomiske virksomheder i dit lokalsamfund. Inde på www.kolding.dk kan du finde en oversigt over, hvilke socialøkonomiske virksomheder der findes i Kolding

– Be the change

Verdensmål 9

Vi skal bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bæredygtig industrialisering og understøtte innovation.
Dette mål handler i høj grad om hvordan vi kan understøtte de andre verdensmål – altså hvordan kan vi skabe rammerne og infrastrukturen til at komme i mål med en bæredygtig udvikling. Vi bliver nødt til at revurdere den måde vi har indrettet vores samfund på, så vækst ikke nødvendigvis står i modsætning til bæredygtighed, men at de to ting faktisk går hånd i hånd. Det kræver, at vi tænker innovativt både i forhold til vores industri og vores infrastruktur.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Ny genbrugsplads på Bronzevej

Den nye genbrugsplads på Bronzevej har til formål at få så meget genbrug tilbage til borgerne som muligt.
Fokus på genbrug bliver nemlig større og større, og der stilles i dag større krav til sortering og genbrugsprocenter end tidligere. Samtidig oplever borgeren, at det kan være svært at vide hvordan man skal sortere og hvorfor.
Derfor har Renovation taget teten og har bygget en ny genbrugsplads (selvfølgelig også med en stor del genbrugsmaterialer), der udover at gøre det lettere for borgerne at sortere ved bedre skiltning og kommunikationsflader, også er indrettet så mere genbrug kommer tilbage til borgerne.

Citylogistik – en ny form for vareudbringning

Kan det lade sig gøre at fjerne noget af trængslen og den tunge trafik med vare- og lastbiler, der på hverdage bringer varer til og fra Kolding bys mange butikker? - Konceptet er, at Citylogistik har etableret et lager uden for byen, hvorfra de kan håndtere alle vareleverancer til og fra butikker, virksomheder og kontorer i Kolding midtby. De bringer varerne ud samlet til modtagerne i mindre el-lastbiler, som

ikke forurener eller støjer, og dermed får vi mulighed for at afprøve et tiltag, der forventeligt både kan gavne klimaet og bidrage til at mindske trængslen i Kolding midtby. I første omgang går Kommunen forrest og tegner et abonnement hos Citylogistik, der betyder, at varerne til og fra Rådhuset, Bredgade og Borchs Gård bliver samlet til én daglig leverance og fragtet med el-lastbiler.

RE:DIRECT – genbrug til at fremme erhvervsudviklingen

RE:DIRECT er en ordning, hvor man via et ressourcepas får adgang til at hente materialer fra genbrugspladsen. Ordningen er til iværksættere, små og mellemstore virksomheder samt institutioner. På den måde giver vi en håndsrækning til iværksættere, små virksomheder og institutioner, og samtidig udnytter vi flest muligt af de gode materialer, som hver dag lander på genbrugspladserne.

Hvad kan du selv gøre

- Undersøg dine transportvaner – kan du lade bilen stå og i stedet tage cyklen eller bussen? Måske skal en fra din villavej samme vej som dig, så I kan køre sammen
- Anvend den etablerede infrastruktur omkring affaldssortering, og sorter dit affald
- Støt lokale innovative iværksættere og byd evt. ind med din viden og kompetencer
- Vær nysgerrig på ny miljøvenlig teknologi og løsninger, og hold dig orienteret om udviklingen
- Benyt evt. app'en GoMore, som er en samkørselsordning, hvor man kan få eller give et lift til nogle der måske skal samme vej. App'en er med til at nedsætte CO_2-udslippet og brændstofforbruget idet der f.eks. kan spares en tur i bilen ved at få et lift af en der alligevel skal samme vej, og samtidigt styrker du din sociale trivsel ved at møde nye mennesker

– Be the change

Verdensmål 10

Vi skal reducere ulighed i og mellem lande.
Ulighed kan defineres og opfattes på mange forskellige måder. Det kan handle om alt fra økonomisk ulighed til social diskriminering og snakken om ressourcestærke og ressourcesvage. En ting er sikkert - vi skal sikre at alle i vores samfund har lige muligheder for at leve et værdigt liv. Både når det kommer til at udleve ens potentiale, bekæmpe ensomhed samt blive en aktiv del af det samfund, som man bor i.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Café med plads til både børn, unge og voksne.

I Frivillighuset i Kolding finder du en café, som udgør et hyggeligt samlingssted for flygtninge, indvandrere og frivillige. Caféen drives af Dansk Flygtningehjælp.
Der er adgang til symaskiner, computere, billardbord, legetøj og mange forskellige spil, og du kan få gratis kaffe og te. I cafeen kan du også få hjælp og rådgivning. Frivillige tilbyder blandt andet lektiehjælp, uformel sprogtræning og gode råd om livet i Danmark. Besøg www.frivillighusetkolding.dk, hvis du vil vide mere.

Talentudviklere

Vi har alle talenter. Men en gang imellem er der nogle af os, der har brug for hjælp til at finde og realisere de talenter. Derfor har Kolding Kommune lavet et talentudviklingskoncept, som i første omgang hjælper unge i udskolingen i kommunens skoler. Her vil unge, der udfordres enten bogligt, socialt eller personligt blive hjulpet af talentudviklere til at finde en vej, som udnytter deres særlige talenter, så de bliver klar til at tage en uddannelse eller får et job. Det nye i projektet er bl.a. at det er de unges ønsker og behov, der er styrende for aktiviteterne og indsatserne.

Ventilen – Gør ungdommen mindre ensom

Ventilen Kolding er for unge i alderen 15-25 år, og alle er der fordi de gerne vil føle sig mindre ensomme. De frivillige er 18-30 år, og laver forskellige arrangementer med de unge.

Hvad kan du selv gøre

- Doner det tøj, som du alligevel ikke bruger, til en genbrugsbutik eller et velgørende formål, så du giver andre en chance for at have fedt tøj
- Vær nysgerrig på andre kulturer, og opsøg aktivt mennesker fra andre trosretninger og kultur
- Opdrag dit barn til at respektere andre mennesker på trods af forskellighed
- Hvis du er ung, så bliv frivillig i den lokale Ventilen, som bekæmper ensomhed blandt unge. Er du lidt ældre, så kan du blive besøgsven hos f.eks. Ældresagen
- Lav arrangementer på tværs af alder, livsstile, kulturer og trosretninger
- Udfordr dig selv og kom ud af din komfort-zone ved at tale med en der er uenig med dig eller på anden vis er helt anderledes

– Be the change

Verdensmål 11

Vi skal gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige.
På verdensplan forventes det at 70 procent af befolkning i 2050 vil leve i byer. Det sætter høje krav til den måde, vi indretter vores byer på, da en bæredygtig verden derfor må starte med bæredygtige byer.
Beboerne i byerne skal høres i denne udvikling, og det er kommunernes fornemste opgave at sikre inkluderende og bæredygtige lokalsamfund.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

KOMtainer – en dialog container

KOMtaineren er en container, der er indrettet som mobilt mødested og kan flyttes rundt i byen, afhængig af, hvor en given målgruppe befinder sig eller et konkret projekt finder sted. KOMtaineren kan desuden benyttes som en formidlingsplatform, hvor borgere kan komme tæt på Kolding Kommunes arbejde med de 17 verdensmål og cirkulær økonomi.

Marina City – en ny bæredygtig bydel

Det er ambitionen, at Koldings nye bydel Marina City udvikles som et eksempel projekt på cirkulær økonomi inden for bygge- og anlægssektoren. Marina City udvikles i et partnerskab mellem Kolding Kommune, Kolding Lystbådehavn

og Kolding Havn, med kommunen som facilitator. Det er politisk besluttet, at Marina City skal være en bæredygtig bydel, og bydelen er præcertificeret til guld i henhold til DGNB for byområder.

Koldings Ungdomsråd

I Kolding Kommune vil vi gerne involvere borgerne og høre deres mening. Vi har ældreråd, fritidsråd, udsatteråd, handicapråd og mange andre forskellige faste grupper, der løbende mødes og høres - og som sikrer, at nye ideer kommer på banen og problemer bliver udfordret. Men vi har manglet de unges stemme. I starten af 2019 er der derfor etableret et Ungdomsråd, som består af unge i alderen 13-30 år. De mødes hver måned, og drøfter forskellige temaer og aktuelle sager.

KOLDING
UNGDOMSRÅD

Hvad kan du selv gøre

- Gør en forskel på din villavej eller på din arbejdsplads for at skabe lokal bæredygtighed, f.eks. ved at lave en lille byttecentral (måske bare en lille reol), hvor folk kan aflevere ting, der kan få nyt liv hos andre
- Del værktøj og haveredskaber med din nabo, så I alle ikke behøver at købe en hækkeklipper og en trailer (på den måde bruger I færre ressourcer, og kan være med til at skabe et mere bæredygtigt nabolag)
- Deltag aktivt i det lokale forenings- eller bestyrelsesliv. Kun sådan kan du få indflydelse og engagere dig i dit lokalsamfund
- Bosæt dig et sted hvor der er blandet boligforhold og blandet social status, da I kan være med til at gøre hinanden gode
- Engager dig i udviklingsplaner og projekter i dit område – det kan endda også være at du har en god ide eller initiativ, som I sammen kan føre ud i livet
- Arranger en byfest, en vejfest eller bare en grillaften for dine naboer, så I kan lære hinanden bedre at kende

– Be the change

Verdensmål 12

Vi skal sikre bæredygtigt forbrug og bæredygtige produktionsformer.
Både vores forbrug og vores produktion bliver vi derfor nødt til at tage op til revision, da vi ikke udfører de to ting på en bæredygtig måde. I Brundtland-kommisionens rapport definerer de en bæredygtig udvikling ved at den ”opfylder de nuværende behov uden at bringe fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare”. På nuværende tidspunkt bruger vi flere ressourcer end vores jord kan nå at reproducere. Vi skal derfor værne om de ressourcer og materialer, som vi allerede har – f.eks. ved at genbruge, reparere og genanvende så meget som muligt. I Kolding Kommune har vi på den baggrund en ambitiøs plan om at omstille vores kommune til en cirkulær økonomi, hvor ting og ressourcer kommer tilbage i værdikæden fremfor at blive smidt ud som affald, som ofte er tilfældet i en lineær økonomi.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Bæredygtigt byggeri, nedrivning og renovering

Byggebranchen står for ca. 40 procent af vores CO_2 forbrug, og er derfor en af de mest miljøbelastende brancher. I Kolding Kommune forsøger vi at gå forrest i forhold til at gøre vores byggerier, nedrivninger og renoveringer mere bæredygtige. Vi prøver os frem for at finde den bedste måde, hvor både økonomi og miljøhensyn går op i en højere enhed. Lige nu er kommunen ved at finde den bedste metode til at give materialer nyt liv efter en nedrivning ved at bruge en gård i Vamdrup som et caseeksempel.

Repair Café Kolding

Repair Café Kolding er en forening, som drives af frivillige. De hjælper med og underviser i at genbruge, reparere og genskabe ting i stedet for bare at kassere dem og købe nyt. Find dem i Pakhuset den tredje torsdag i hver måned, hvor de står klar til at give tips og tricks til hvordan du kan reparere og upcycle forskellige ting.

RE:USE

Hos Re:Use sorterer og reparerer et hold af nyttejobbere det, som renovationsafdelingen indsamler gennem storskraldsordningen. Møbler, inventar, cykler, legetøj og meget andet får en kærlig hånd og en ny chance for at komme tilbage i værdikæden. De materialer, som loppeforeningerne ikke kan bruge, foræres til sociale formål: Det kan være bosætning af flygtninge, studerende, der flytter til byen eller andre, der har brug for en seng, et spisebord eller en stak tallerkner.

Hvad kan du selv gøre

- En bæredygtig livsstil handler om at forbruge mindre – lav derfor et budget, så du får skabt mere bevidsthed omkring dit forbrug
- Kast dig ud i at lave ting selv – forsøg f.eks. at lave dit eget opvaskemiddel af gamle sæberester
- I stedet for at købe nyt tøj, så kan du upcycle dit nuværende tøj, så det føles som nyt. Klip f.eks. dine gamle langebukser til shorts, pift outfittet op med palietter
- Giv dig selv en udfordring, og forpligt dig til at du ikke må købe nye ting, f.eks. i 1-2 måneder, og skaler det op, hvis det er nemt for dig
- Drop sølvpapir til din madpakke og brug i stedet en madkasse eller andet bæredygtig madindpakning
- Drop reklamerne og sæt et ”nej-tak” skilt på din postkasse. På den måde kan du spare miljøet for mange kilo reklamer
- Reparer dine ting fremfor at købe nyt – mød f.eks. op til Koldings Repair Café og få hjælp og sparring til hvordan du kan reparere det der er i stykker
- Udnyt ressourcerne bedre – f.eks. kan kaffegrums bruges til bodyscrub, syltetøjsglas kan blive en kaffekop og de ødelagte strømpebukser kan blive til hårelastikker
- Køb lokalt fremfor at købe over nettet

– Be the change

Verdensmål 13

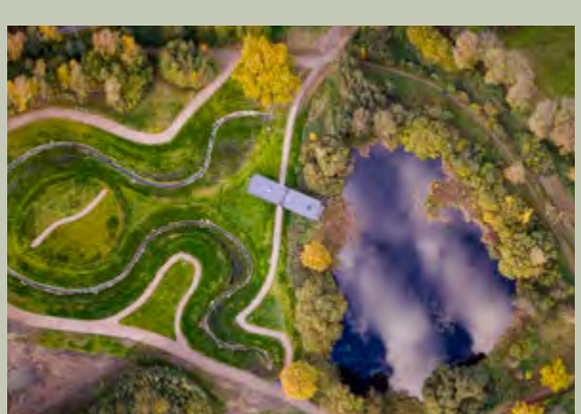

Vi skal handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser.
Klimaet på jorden har i mange år været stabilt og forholdsvis tilregneligt, hvilket har gjort, at vi har kunnet opbygge et samfund, som tilgodeser de forhold, som vi lever under. Nu begynder vi at se nogle klimaforandringer, og ifølge Danmarks Meteorologiske Institut vil vi fremover få mere ekstremt vejr med mere nedbør, flere stormfloder og dermed flere oversvømmelser. Det bliver vi nødt til at gøre noget ved så vi kan sikrer, at vores byer og boliger ikke bliver oversvømmet. I Kolding Kommune har vi derfor vedtaget en klimatilpasningsplan, som har til formål at ruste os til at kunne håndtere klimabetingede oversvømmelser på kort og lang sigt.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Klimatilpasning i Byparken

Byparken ligger tæt på Koldings bymidte og er en del af det rekreative grønne strøg, som også rummer Legeparken, Slotssøen, Vifdam og den mere naturprægede Marielundssø – og skov. Byparken er i 2018 nyindrettet som park, med et greb hvor der ud over at tilbyde faciliteter til rekreativt ophold kan rummes 4000 m^3 vand ved skybrud og langvarig nedbør. Kolding Kommune og BlueKolding har i fællesskab gennemført projektet, og banet vejen for en grøn oase med en god sammenhæng mellem byens øvrige grønne områder.

Klimatilpasning i Hylkedalen

I Hylkedalen bliver store dele af vandløbet Seest Mølleå genslynget, så vandets hastighed ned mod Kolding Å bremses op. Ligeledes vil der blive etableret to græsklædte jorddiger, som midlertidigt vil tilbageholde vandet under skybrud eller langvarig nedbør. Jorddigerne indpasses i

det naturlige terræn, og der sikres fri faunapassage for fisk og smådyr. Tiltagene skal være med til at forebygge oversvømmelse af Kolding By.

Kolding Å projektet

Kolding Å projektet består af flere delprojekter – et pumpe/sluse projekt ved udmundingen af Kolding Å og nogle vandtilbageholdelsesprojekter i baglandet. Klimatilpasningsprojektet skal bidrage til at håndtere og regulere de store vandmængder i Kolding Å, der stammer fra skybrud og langvarig nedbør. Klimatilpasningsprojektet tages ligeledes i anvendelse ved forhøjet vandstand i Kolding Fjord, for at kunne regulere vandstanden i Kolding Å. Anlægget er derfor med til at sikre, dels at Kolding Å ikke løber over sine bredder, og dels at Kolding Å kan fungere som opsamlingsbassin for tag- og overfladevand fra Kolding midtby og fra oplandet.

Hvad kan du selv gøre

- Anlæg et regnbed i din have, som både tilfører haven herlighedsværdi i form af flot fauna og samtidig aflaster kloaksystemet
- Brug permeable belægninger på dine terrasser, havegange og indkørsler, så vandet kan trænge igennem din belægning
- Anlæg en faskine på din grund, så du kan håndtere store mængder regnvand og aflaste kloaksystemet. I forhold til et regnbed optager den ikke plads over jorden
- Lav regnvandsopsamling i en tønde eller en beholder, så du kan bruge vandet til havevanding. På den måde sparer du også rent drikkevand til havevanding
- Overvej at få et grønt tag på dit hus eller dit skur. Planter på taget isolerer både for støj og temperatur, og optager også regnvand

– Be the change

Verdensmål 14

Vi skal bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer.
I Danmark har vi omkring 7200 km kyststrækning, og uanset hvor man bosætter sig i Danmark, så vil man altid have kort afstand til havet. Derfor har vi danskere også en helt særlig tilknytning til havet, som har ændret sig meget i løbet af de sidste hundrede år. I dag er omkring 90 procent af havenes fiskebestande enten ved at uddø eller overfiskede. Affaldsstoffer fra bl.a. landbruget i form af gødning, tungmetaller og giftstoffer ender i havet sammen med en masse plastik, som forurener vores have og fjorde.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Blå Plan – Kolding kommunes spildevandsplan

Blå Plan beskriver, hvordan Kolding Kommune som miljømyndighed og BlueKolding som spildevandsforsyningsselskab sikrer, at kommunens borgere og virksomheder kan aflede og få renset spildevandet på en effektiv og sikker måde. Blå Plan beskriver ligeledes, hvordan spildevandsnettet skal tilpasses de ændrede klimaforhold for at fastholde forsyningssikkerheden samt reducere miljøbelastningen og overløb i lavtliggende områder og byer ved kraftige nedbørshændelser.

Strandsafari

Kolding Kommune vil ved arrangementer i løbet af sommeren formidle, hvor fantastisk en fjord vi har i Kolding, og hvordan vi alle skal passe godt på vores vandmiljø. Børn og deres forældre bliver udstyret med net og akvarier, og kan i fællesskab fange rejer, krabber og små fisk. Nogle gange bliver de besøgende også involveret i at samle affald langs stranden for at sætte fokus på mikroplast i havet.

Hjælp Fisken

I en stor del af kommunen ledes regnvand direkte ud i vandløb via regnvandsriste. Det er så let at tømme spanden med beskidt vand ud i kloakristen langs vejen, når man har renset sine malerpensler eller vasket vinduer. Men det er en rigtig dårlig ide, for vandet i kloakseparerede områder løber ofte direkte ud til vandløb eller i fjorden og skader dyrelivet.

Hvad kan du selv gøre

- Undgå engangsplastik f.eks. plastikflasker, plastikposer og sugerør ved at købe en god drikkedunk, en stofpose og metalsugerør eller drik direkte af glasset (plast ender ofte i havet)
- Forsøg at undgå fødevarer med en masse plastik indpakning og emballage – lav eller køb et net, hvor du f.eks. kan putte dine grøntsager og frugter i
- Arranger en skraldedag, hvor du og dine naboer samler skrald på stranden
- Pas godt på havlivet – både som turist og i de danske vande
- Vælg miljømærkede rengøringsmidler og tjek på flasken hvor meget der skal bruges (de fleste bruger nemlig mere end nødvendigt)
- Køb fisk og skaldyr som er fisket ansvarligt
- Separer dit spildevand fra din fællesledning, så vi undgår overløb af kloakvand til fjorden, som forurener havmiljøet
- Smid ikke andet i toilettet end hvad du selv har spist eller drukket (med undtagelse af toiletpapir) – alt andet skal i skraldespanden
- Kontakt Kolding Kommunes Spildevandsteam eller BlueKolding og hør mere om separatkloakering i dit boligområde. Se også på www.blaaplan.dk hvornår der skal separatkloakeres i dit område

– Be the change

Verdensmål 15

Vi skal beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, fremme bæredygtigt skovbrug, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet.

Biodiversitet er et udtryk for naturens mangfoldighed. Livet på jorden har udviklet sig langsomt gennem mange millioner år, og tæller i dag en mangfoldighed af arter og økosystemer. Når man taler om at bevare biodiversiteten, handler det først og fremmest om de uerstattelige arter – dem, der svarer til computeren med alle familiebillederne, man ikke har backup af.

I Kolding kommune findes mange sjældne arter. Deres sjældenhed handler ofte om, at deres levesteder er blevet sjældne. Det er derfor, at Kolding Kommune arbejder for at sikre sjældne levesteder som højmoser, overdrev og andre naturtyper.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Vild med Vilje

Kolding Kommune ønsker at skabe en mere alsidig natur og flere naturoplevelser i og tæt på byerne. Kommunen har meldt sig ind i den landsdækkende forening Vild med Vilje, hvor både det offentlige, virksomheder, foreninger og private kan dele viden og være med til at skabe en vildere og mere mangfoldig natur. Når kommunen plejer grønne arealer, ved f.eks. at klippe græsset hyppigt, fjerne kvas og døde træer, fjerner vi også levesteder for mange forskellige dyr og planter. Ved at ændre i den måde vi passer på de grønne områder, kan vi få en større variation af levesteder.

Byhavepuljen

Byhaver - eller Urban Gardening – vinder frem i mange byer overalt på kloden og er et begreb, der handler om at dyrke egne grøntsager og på den måde leve mere bæredygtigt og komme tættere på naturen, selv om man bor i byen. Kolding Kommune har derfor oprettet en Byhavepulje til at hjælpe borgere og foreninger i gang med at etablere byhaver. Tanken med byhaverne og byhaveforeningerne er at skabe nye spændende grønne byrum til glæde for såvel haveejerne som de forbipasserende, og at skabe nye fællesskaber med interessen og glæden for planter og grønt som samlingspunkt.

Hvad kan du selv gøre

- Få biodiversiteten frem i din egen have og få mere vild natur – det betyder også færre dage med havearbejde
- Brug ikke ukrudtsmidler i din have, da det både kan sive ned til grundvandet samt forurene vandløb og åer
- Fjern afklippet græs, når du slår græs i haven i stedet for at lade det ligge. Det giver mere lys til at vilde blomster kan gro, samtidigt med at jorden bliver mere nærringsfattig, som giver gode vækstbetingelser for vilde planter
- Lad de gamle træer være i haven – også når de går ud. De kan fortsætte som levested for en række fugle, insekter og svampe
- Lav et insekthotel i din have, så du kan være med til at give gode vilkår for vores insekter
- Planlæg mad efter sæson, da det er bedre for klimaet at spise efter årstiderne, så vores mad ikke skal transporteres fra andre lande
- Lav din egen byhaveforening med dine naboer, hvor I kan dyrke grøntsager og krydderurter sammen
- Sæt fuglehuse op til havens småfugleyngel. Det sikrer ynglen mod rovdyr
- Lad nedfalden frugt ligge på jorden og rådne. Det giver gode betingelser og føde for mange forskellige arter af insekter, og giver ligeledes næring til jorden

– Be the change

Verdensmål 16

Vi skal støtte fredelige og inkluderende samfund. Give alle adgang til retssikkerhed og opbygge effektive, ansvarlige og inddragende institutioner på alle niveauer.

Korruption finder sted overalt i verden – også her i Danmark. For at korruption for alvor skal trives, så skal det ske i aflukkede og mørke rum. Med den teknologiske udvikling, hvor digital selvbetjening, big data mv. vinder frem, så øges åbenheden også for befolkningen.

De offentlige institutioner har et særligt ansvar for at være ansvarlige og inddragende i deres tilgang til opgaveløsning. Bæredygtighed, inklusion og fællesskab er nogle helt særlige buzz-ord, som kan være med til at skabe fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Kolding Kommunes bæredygtighedsstrategi

Alle landets kommuner er forpligtet til at udarbejde en Agenda 21 strategi, som beskriver hvordan kommunen bidrager til en bæredygtig udvikling, herunder hvordan der skal arbejdes tværfagligt, helhedsorienteret og langsigtet. I Kolding Kommune er vores nuværende Agenda 21 "Det bæredygtige potentiale" gældende i perioden 2016-2019, hvilket betyder, at vi i løbet af 2019 er forpligtet til at udarbejde en ny strategi for vores arbejde med bæredygtighed. Kolding Kommunes vision om at være centrum for cirkulær økonomi vil derfor være en naturlig forlængelse af den tidligere strategi, da den bygger videre på den positive tilgang om at udvikle, optimere og omsætte fremfor at begrænse, reducere og tilbageholde samt at arbejde på tværs af fagligheder.

Gardenhood

Gardenhood er et lærings- og aktivitetstilbud til kommunens borgere, som forsøger at skabe et samlingssted for folk på tværs af nationaliteter, alder og køn. Gardenhood har til formål at skabe fællesskab og læring om at dyrke økologisk køkkenhave. Samtidig er formålet at komme ud over havelå-

gen for at fremme økologi og bæredygtig husholdning via formidling til Geografisk Haves gæster og invitere til konkrete arrangementer i løbet af vækstsæsonen. Gardenhood er et samarbejde mellem Praktisk Økologi´s lokalgruppe og Geografisk Have, hvor de giver haveinteresserede et sted at mødes for at lære og udveksle haveglæde.

Sustania – internt værktøj til bæredygtighed

Sustania er et dialog- og procesværktøj, som sikrer udvekslingen af tværfaglig viden, og sætter fokus på kommunens værdier i relation til en konkret opgave. Der er udviklet et bord og spørgsmål, som er med til at understøtte og facilitere dialogen. Sustania gør bæredygtighed let forståeligt og anvendeligt for alle forvaltninger, og er især velegnet til at sikre helheden i nye strategier, politikker og planer.

Hvad kan du selv gøre

- Gør status og overvej nye mål og ambitioner for din bæredygtige livsstil – bryd det ned i små skridt, så det er nemmere at overskue
- Brug din ret og stem til både kommunalvalg, folketingsvalg og europaparlamentsvalg
- Støt menneske-rettighedsorganisationer, der kæmper for en mere retfærdig verden
- Bidrag altid til fredelige diskussioner og debatter – både i virkeligheden og på de sociale medier
- Deltag i beslutningsprocesser og værn om demokratiet
- Tæl til 10 og tal pænt til din nabo
- Hvis du er vidne til uretfærdighed, så brug din stemme

– Be the change

Verdensmål 17

Vi skal revitalisere det globale partnerskab for bæredygtig udvikling og styrke midlerne til at nå målene.

Det sidste af verdensmålene handler om partnerskaber for handling. Dette mål adskiller sig fra de andre verdensmål, da dette mål ikke kun er et mål i sig selv, men også et værktøj til at nå i mål med de andre 16 verdensmål. Det kræver nemlig samarbejde på tværs af lande, fagområder, erhvervsliv, foreninger og mennesker, hvis vi skal finde de løsninger og den viden, som der skal til for at vi kan leve op til verdensmålene. Ingen kan gøre alt, men alle kan gøre noget – og sammen kan vi redde verden.

Initiativer og indsatser i Kolding Kommune

Frivillige foreninger i Kolding

I Kolding har vi mange frivillige foreninger og organisationer, som kæmper for forskellige hjertesager. På koldingfrivillig.dk kan du få dig et overblik. I forhold til den bæredygtige dagsorden, så kan en frivillig forening som Re:Food Lab nævnes. Her sættes der fokus på bæredygtigt madforbrug og madspild, og forskellige arrangementer i Kolding.

Det Grønne Råd i Kolding

I Kolding Kommune har vi et grønt råd bestående af repræsentanter fra frivillige foreninger, så som friluftsrådet, dansk naturfredningsforening, landbrugsforeningen mv. Rådet er et rådgivende forum i spørgsmål inden for planlægning-, miljø-, klimatilpasning- og naturområdet samt generelt arbejde for bæredygtig udvikling i Kolding kommune.

Creative Cities Network

Kolding er medlem af et internationalt netværk for creative cities. Kolding bliver den første by i Danmark, der bliver optaget i UNESCO netværket. I Norden er det indtil nu kun Helsinki i Finland, der har haft udnævnelsen. Kolding Kommune er valgt på baggrund af den designstrategi, som byrådet vedtog den 10. december 2012. Der ligger således en langsigtet strategi bag. I netværket er Kolding sammen med andre byer I verden med til at fremme design, kreativitet og innovation, som skal til for at fremme en bæredygtig udvikling.

Hvad kan du selv gøre

- Påvirk dit pensionsselskab til at investere i bæredygtighed. Danskernes pensionsformue er på over 3.000 milliarder, så der er et stort potentiale
- Prioriter teamwork og samarbejde
- Mød mennesker der brænder for det samme som dig, f.eks. bæredygtighed, og sæt gang i konkrete tiltag og initiativer i jeres lokalsamfund
- Del din viden og dine kompetencer med andre, som har brug for dem. Det kan være frivillige organisationer eller din nabo

– Be the change

K

kolding.dk

By- og Udviklingsforvaltningen
Klima og Bæredygtighed
7979 7979
klima@kolding.dk

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet